385R0123

N:o L 15/16 *EUROOPAN YHTEISÖJEN VIRALLINEN LEHTI* 18.1.85

KOMISSION ASETUS (ETY) N:o 123/85,

annettu 12 päivänä joulukuuta 1984,

perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdan soveltamisesta moottoriajoneuvojen jälleenmyyntiä ja huoltopalveluja koskevien sopimusten ryhmiin

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen,

ottaa huomioon perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdan soveltamisesta sopimusten ja yhdenmukaistettujen menettelytapojen ryhmiin 2 päivänä maaliskuuta 1965 annetun neuvoston astuksen N:o 19/65/ETY [1], sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna Kreikan liittymisasiakirjalla, ja erityisesti sen 1 artiklan,

on julkaissut tämän asetuksen luonnoksen [2],

on kuullut kilpailunrajoituksia ja määräävää markkina-asemaa käsittelevää neuvoa-antavaa komiteaa,

sekä katsoo, että

(1) asetuksen N:o 19/65/ETY nojalla komissiolla on toimivalta asetuksia antamalla soveltaa perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohtaa 85 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen sellaisten sopimusten ryhmiin, joiden osapuolina on vain kaksi yritystä ja joissa toinen osapuoli antaa toiselle sitoumuksen, että se toimittaa vain tälle yritykselle tavaroita myytäväksi edelleen yhteismarkkinoiden määrätyllä alueella; komission päätöksen 75/73/ETY [3] tekemisen jälkeen saadun kokemuksen sekä komissiolle neuvoston astuksen N:o 17 [4], sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (ETY) N:o 2821/71 [5], 4 ja 5 artiklan nojalla ilmoitettujen lukuisten moottoriajoneuvojen jälleenmyyntiä ja huoltopalveluja koskevien sopimusten perusteella voidaan määritellä sellaisten sopimusten ryhmä, joiden voidaan katsoa täyttävän asetuksessa N:o 19/65/ETY säädetyt edellytykset; näiden sopimusten mukaan tavarantoimittajaosapuoli antaa määrätyksi tai määräämättömäksi ajaksi jälleenmyyjäosapuolen tehtäväksi edistää moottoriajoneuvoteollisuuden tuotteiden jälleenmyyntiä ja huoltopalveluja määrätyllä alueella ja tavarantoimittaja sitoutuu sopimusaluella toimittamaan sopimustavaroita jälleenmyyntiä varten ainoastaan jakelijalle tai jakelijan lisäksi ainoastaan rajoitetulle määrälle jakeluverkkoon kuuluvia yrityksiä; tietyt ilmaisut tämän asetuksen soveltamista varten määritellään 13 artiklassa,

(2) sen estämättä, että jälleenmyyntiä ja huoltopalveluja koskevissa sopimuksissa määrättyjen, tämän asetuksen 1, 2 ja 3 artiklassa lueteltujen velvoitteiden tarkoituksena tai niiden seurauksena on tavallisesti kilpailun rajoittaminen, estäminen tai vääristyminen yhteismarkkinoilla ja että ne tavallisesti voivat vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, voidaan perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdan nojalla julistaa, ettei perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohdassa määrätty kielto tiettyjen rajoittavien edellytysten täyttyessä koske näitä sopimuksia,

(3) perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohdan soveltaminen moottoriajoneuvoteollisuuden jälleenmyyntiä ja huoltopalveluja koskeviin sopimuksiin perustuu erityisesti siihen, että tämän asetuksen 1—4 artiklassa mainitut kilpailunrajoitukset ja jakelujärjestelmään liittyvät velvoitteet tavallisesti koskevat samassa tai samanlaisessa muodossa tietyn valmistajan jakelujärjestelmän kautta toimitettavia tuotteita koko yhteismarkkinoilla; moottoriajoneuvojen valmistajat ulottavat samanlaisia kilpailunrajoituksia sisältävien sopimusten joukon koskemaan koko yhteismarkkinoita tai niiden merkittävää osaa ja vaikuttavat tällä tavalla pelkän jäsenvaltioiden sisäisen jälleenmyynnin ja huoltopalvelujen järjestämisen lisäksi myös jäsenvaltioiden väliseen kauppaan,

(4) yksinomaista ja valikoivaa jakelua koskevia sopimusehtoja voidaan pitää moottoriajoneuvoteollisuudelle välttämättöminä järkeistämistoimenpiteinä, koska moottoriajoneuvot ovat kestokulutushyödykkeitä, jotka sekä säännöllisin että epäsäännöllisin väliajoin vaativat ammattimiehen suorittamaa huoltoa ja korjausta, jota ei välttämättä suoriteta samalla paikkakunnalla; moottoriajoneuvojen valmistajat ovat yhteistyössä valikoitujen jakelijoiden ja korjaamojen kanssa tarjotakseen erikoishuoltoa tuotteelle; jo toimituskykyyn ja tehokkuuteen liityvät perusteet estävät tällaisen yhteistyön ulottamisen koskemaan rajoittamatonta määrää jakelijoita ja korjaamoja; huoltopalvelujen ja jälleenmyynnin yhdistämistä voidaan pitää tehokkaampana kuin sitä, että erotettaisiin toisistaan yhtäältä uusien ajoneuvojen jakelujärjestelmä ja toisaalta huoltopalvelujärjestelmä, joka huolehtisi myös

[1] EYVL N:o 36, 6.3.1965, s. 533/65
[2] EYVL N:o C 165, 24.6.1983, s. 2
[3] EYVL N:o L 29, 3.2.1975, s. 1
[4] EYVL N:o 13, 21.2.1962, s. 204/62
[5] EYVL N:o L 285, 29.12.1971, s. 49

varaosien jakelusta, varsinkin kun jakelujärjestelmään kuuluvan yrityksen on suoritettava uuden ajoneuvon tekninen tarkastus valmistajan vaatimusten mukaisesti ennen kuin se toimitetaan kuluttajalle,

(5) kuitenkaan valtuutetun verkon pakollinen käyttäminen ei kaikissa suhteissa ole välttämätöntä tehokkaan jälleenmyynnin varmistamiseksi; ryhmäpoikkeuksen mukaiset poikkeukset edellyttävät sitä, että sopimustavaroiden toimittamista jälleenmyyjille ei saa kieltää, jos

— nämä kuuluvat samaan jakelujärjestelmään (3 artiklan 10 alakohdan a alakohta),

taikka

— hankkivat varaosia omaan käyttöönsä korjausten ja huollon suorittamista varten (3 artiklan 10 alakohdan b alakohta);

toimenpiteet, joihin valmistajat tai jakelujärjestelmään kuuluvat yritykset ryhtyvät valikoivan jakelujärjestelmän suojaamiseksi, eivät ole ristiriidassa tässä asetuksessa säädetyn poikkeuksen kanssa; tämä koskee erityisesti jakelijan velvoitetta myydä ajoneuvoja välittäjän palveluksia käyttävälle kuluttajalle ainoastaan silloin, kun kuluttaja on valtuuttanut kyseisen välittäjän toimimaan edustajanaan (3 artiklan 11 alakohta),

(6) tulisi olla mahdollista estää jakeluverkkoon kuulumattomia tukkukauppiaita harjoittamasta moottoriajoneuvon valmistajalta peräisin olevien osien jälleenmyyntiä; voidaan olettaa, että kuluttajan kannalta edullista kaikkien sopimusvalikoimaan kuuluvien varaosien, myös sellaisten, joiden vaihto on pientä, nopeaa saatavuutta ei voitaisi ylläpitää ilman pakkoa käyttää valtuutettua verkkoa,

(7) periaatteessa poikkeus voi koskea kilpailevien tuotteiden jakelua koskevaa kieltoa ja kieltoa jaella määrätyissä tiloissa muita ajoneuvoja, koska ne edistävät sitä, että jakeluverkkoon kuuluvat yritykset keskittävät ponnistelunsa valmistajan toimittamiin tai hänen suostumuksellaan toimitettuihin tuotteisiin, ja turvaavat siten ajoneuvojen asianmukaisen jälleenmyynnin ja huoltopalvelut (3 artiklan 3 alakohta); tällaiset velvoitteet antavat jakelijalle aiheen kehittää sopimustavaroiden myyntiä ja huoltopalveluja ja edistävät siten kilpailua mainittujen tuotteiden tarjonnassa sekä niiden ja kilpailevien tuotteiden välillä,

(8) kuitenkaan kilpailevien tuotteiden jakelua koskevia kieltoja ei voida pitää tehokkaan jälleenmyynnin kannalta välttämättöminä kaikissa olosuhteissa; jakelijoiden tulee saada hankkia muualta osia, jotka laadultaan vastaavat valmistajan tarjoamia osia, esimerkiksi kun niitä valmistaa alihankkija, joka toimittaa niitä myös moottoriajoneuvon valmistajalle, sekä käyttää ja myydä niitä; heidän tulee saada vapaasti valita osia, joita voidaan käyttää sopimusvalikoimaan kuuluvissa moottoriajoneuvoissa ja jotka eivät ainoastaan ole laatuvaatimusten mukaisia vaan ovat laadultaan parempia; tällainen kilpailevien tuotteiden jakelua koskevan kiellon rajoittaminen ottaa huomioon sekä ajoneuvojen turvallisuuden tärkeyden että tehokkaan kilpailun turvaamisen vaatimukset (3 artiklan 4 alakohta ja 4 artiklan 1 kohdan 6 ja 7 alakohta),

(9) rajoitukset, jotka koskevat jakelijan toimintaa hänelle osoitetun alueen ulkopuolella, tehostavat jälleenmyyntiin ja huoltopalveluihin liittyviä ponnistuksia helposti valvottavalla sopimusalueella, lisäävät markkinoiden tuntemusta läheisempien kuluttajasuhteiden ansiosta ja johtavat tarjonnan suurempaan suuntautumiseen kysynnän perusteella (3 artiklan 8 ja 9 alakohta); sopimustavaroiden kysynnän tulee kuitenkin säilyä joustavana, eikä sitä tulisi rajoittaa alueellisesti; jakelijoiden ei tule ainoastaan tyydyttää sopimustavaroiden kysyntää sopimusalueella, vaan heidän tulee myös voida vastata yhteismarkkinoiden muilta alueilta olevilta henkilöiltä ja yrityksiltä tulevaan kysyntään; jakelijoiden harjoittamaa mainontaa tiedotusvälineissä, jotka on suunnattu kuluttajille sopimusalueella, mutta jotka kattavat myös laajemman alueen, ei tulisi estää, koska se ei ole vastoin velvoitetta edistää myyntiä sopimusaluella,

(10) velvoitteet, joita tarkoitetaan 4 artiklan 1 kohdassa, liittyvät suoraan 1, 2 ja 3 artiklassa tarkoitettuihin velvoitteisiin, ja niillä on vaikutusta mainituista velvoitteista aiheutuvaan rajoitukseen; poikkeusta voidaan soveltaa kyseisiin velvoitteisiin, joita 85 artiklan 1 kohdassa määrätty kielto voi yksittäisissä tapauksissa koskea, koska ne liittyvät suoraan yhteen tai useampaan velvoitteeseen, joita 1, 2 ja 3 artiklassa säädetty poikkeus koskee (4 artiklan 2 kohta),

(11) asetuksen N:o 19/65/ETY 1 artiklan 2 kohdan b alakohdan mukaisesti on syytä täsmentää edellytykset, jotka on täytettävä, jotta ilmoitusta siitä, ettei 85 artiklan 1 kohtaa sovelleta, voitaisiin soveltaa,

(12) edellytyksenä poikkeukselle on 5 artiklan 1 kohdan 1 alakohdan a ja b alakohdan mukaan, että yritys täyttää vähimmäistakuut sekä tarjoaa vähimmäismäärän ilmaishuoltoa ja valmistajan esittämään takaisintoimituspyyntöön liittyvät työt ajoneuvon ostopaikasta riippumatta, jos se sijaitsee yhteismarkkinoilla; näiden säännösten tarkoituksena on estää se, että kuluttajan vapautta ostaa mistä tahansa yhteismarkkinoilta rajoitetaan,

(13) 5 artiklan 1 kohdan 2 alakohdan a alakohdan tarkoituksena on sallia valmistajalle yhtenäisen jakelujärjestelmän luominen ilman, että sillä kuitenkaan estettäisiin jakelijoiden ja näiden alaisten jakelijoiden välinen luottamussuhde; siksi tavarantoimittaja ei saa käyttää mielivaltaisesti oikeuttaan olla hyväksymättä jakelijoiden tekemiä, näiden alaisia jakelijoita koskevia valintoja, jos hän pidättää itsellään tällaisen oikeuden,

(14) 5 artiklan 1 kohdan 2 alakohdan b alakohdan mukaan tavarantoimittajan jakeluverkkoon kuuluviin jakelijoihin soveltamat, 4 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut vaatimukset eivät saa olla syrjiviä tai kohtuuttomia,

(15) 5 artiklan 1 kohdan 2 alakohdan c alakohdan tarkoituksena on ehkäistä sellaista jakelijan kysynnän keskittymistä tavarantoimittajalle, joka johtuu kertyvistä alennuksista; tällä pyritään turvaamaan tasavertaiset kilpailun edellytykset varaosien toimittajille, joiden tarjoama tavaravalikoima ei ole yhtä laaja kuin valmistajalla,

(16) 5 artiklan 1 kohdan 2 alakohdan d alakohdan mukaan edellytyksenä poikkeukselle on, että jakelijan on voitava hankkia yhteismarkkinoiden kuluttajia varten sarjatuotantona valmistettuja henkilöautoja, jotka täyttävät heidän asuinpaikkansa tai ajoneuvon rekisteröintipaikan edellyttämät vaatimukset, sikäli kuin valmistaja toimittaa vastaavaa mallia tuolle alueelle jakelujärjestelmään kuuluvien yritysten kautta (13 artiklan 10 alakohta); tällä säännöksellä torjuttaan se vaara, että valmistaja ja jakeluverkkoon kuuluvat yritykset eriyttäisivät tuotteet yhteismarkkinoiden eri osilla markkinoiden jakamiseksi,

(17) 5 artiklan 2 kohdan mukaan poikkeus kilpailukieltolausekkeen ja muiden ajoneuvomerkkien jakelua koskevan kiellon osalta edellyttää lisäedellytysten täyttymistä; tämän tarkoituksena on estää jakelijaa tulemasta kyseisten velvoitteiden vuoksi taloudellisesti liian riippuvaksi tavarantoimittajasta ja luopumasta hänelle nimellisesti mahdollisesta kilpailevasta toiminnasta sen takia, että sen harjoittaminen olisi valmistajan ja jakeluverkkoon kuuluvien muiden yritysten etujen vastaista,

(18) 5 artiklan 2 kohdan 1 alakohdan a alakohdan nojalla jakelija voi poikkeuksellisista syistä vastustaa sellaisten liiallisten velvoitteiden soveltamista, joita 3 artiklan 3 tai 5 alakohta koskee,

(19) tavarantoimittaja voi pidättää itselleen oikeuden nimetä uusia jälleenmyynti- ja huoltopalveluyrityksiä sopimusalueelle tai muuttaa kyseistä aluetta, mutta ainoastaan, jos hän voi näyttää, että tälle on poikkeukselliset perusteet (5 artiklan 2 kohdan 1 alakohdan b alakohta ja 5 artiklan 3 kohta); tämä koskee esimerkiksi tilannetta, jossa olisi muussa tapauksessa aihetta pelätä sopimustavaroiden jälleenmyynnin ja huoltopalvelujen heikkenevän vakavasti.

(20) 5 artiklan 2 kohdan 2 ja 3 alakohdassa vahvistetaan poikkeuksen soveltamisen vähimmäisvaatimukset jälleenmyyntiä ja huoltopalveluja koskevan sopimuksen keston ja irtisanomisen osalta; kilpailukieltolausekkeen tai muiden ajoneuvomerkkien jakelua koskevan kiellon, jakelijan sopimustavaroiden jälleenmyynnin ja huoltopalvelujen parantamiseksi tekemien investointien sekä lyhytaikaisen tai lyhyellä irtisanomisajalla päättyvän sopimuksen yhteisvaikutuksena on se, että jakelijan riippuvuus tavarantoimittajasta kasvaa huomattavasti,

(21) asetuksen N:o 19/65/ETY 1 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaisesti tulee täsmentää ne rajoitukset ja ehdot, joita ei saa olla sopimuksessa, jotta tähän asetukseen sisältyvää julistusta, ettei 85 artiklan 1 kohtaa sovelleta, voitaisiin soveltaa,

(22) sopimukset, joiden mukaan moottoriajoneuvojen valmistaja antaa tuotteidensa jakelun toisen valmistajan tehtäväksi, on suljettava pois tämän asetuksen mukaisen ryhmäpoikkeuksen soveltamisalasta niiden laajojen vaikutusten takia, joita tällaisilla sopimuksilla on kilpailulle (6 artiklan 1 alakohta),

(23) velvoite soveltaa vähimmäishintoja tai enimmäisalennuksia estää tässä asetuksessa säädetyn poikkeuksen soveltamisen (6 artiklan 2 alakohta),

(24) poikkeusta ei sovelleta, jos osapuolet sopivat keskenään tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvien tavaroiden osalta velvoitteista, jotka tosin olisivat hyväksyttäviä kommission asetuksissa (ETY) N:o 1983/83 [1] tai (ETY) N:o 1984/83 [2] perustamissopimuksen soveltamisesta yksinmyyntisopimusten ja vastaavasti yksinostosopimusten ryhmiin säädettyjen poikkeusten soveltamisalaan kuuluvien velvoitteiden yhdistelmänä, mutta jotka ovat laajempia kuin ne velvoitteet, joita tässä asetuksessa säädetty poikkeus koskee (6 artiklan 3 alakohta),

(25) jälleenmyyntiä ja huoltopalveluja koskevien sopimusten osalta voidaan soveltaa poikkeusta 5 ja 6 artiklassa säädettyjen edellytysten mukaisesti niin kauan kuin tämän asetuksen 1—4 artiklassa tarkoitettujen velvoitteiden soveltaminen parantaa jälleenmyyntiä ja huoltopalveluja kuluttajien eduksi ja kilpailu yhteismarkkinoilla on tehokasta, ei ainoastaan eri valmistajien jakeluverkkojen välillä, vaan tietyssä määrin myös kunkin järjestelmän sisällä; asetuksen 1 artiklassa tarkoitettujen tuoteryhmien osalta tehokkaan kilpailun, mukaan luettuna kilpailu jäsenvaltioiden välisessä kaupassa, välttämättömien edellytysten voidaan nykyisin katsoa olevan olemassa, joten Euroopan kuluttajien voidaan yleensä katsoa saavan kohtuullisen osuuden tällaisesta kilpailusta aiheutuvasta hyödystä,

(26) poikkeuksen taannehtivaa vaikutusta koskevat 7, 8 ja 9 artikla perustuvat asetuksen N:o 19/65/ETY 3 ja 4 artiklaan sekä asetuksen N:o 17 4—7 artiklaan; asetuksen N:o 19/65/ETY 7 artiklan mukainen kommission toimivalta evätä poikkeuksesta saatava hyöty tai muuttaa sen soveltamisalaa yksittäisissä tapauksissa ilmaistaan 10 artiklassa, jossa myös annetaan useita tärkeitä esimerkkejä tällaisista tapauksista,

(27) ottaen huomioon tämän asetuksen laajat vaikutukset niille, joita se koskee, on aiheellista, ettei se tule voimaan ennen 1 päivää heinäkuuta 1985; asetuksen N:o 19/65/ETY 2 artiklan 1 kohdan mukaisesti poikkeus säädetään määrätyksi ajaksi; voimassaoloaika, joka ulottuu 30 päivään kesäkuuta 1995, on sopiva, koska moottoriajoneuvoalalla jälleenmyyntiverkkoja koskevat yleiset suunnitelmat on laadittava useita vuosia etukäteen,

[1] EYVL N:o L 173, 30.6.1983, s. 1
[2] EYVL N:o L 173, 30.6.1983, s. 5

(28) tässä asetuksessa säädetyt edellytykset täyttäviä sopimuksia ei tarvitse ilmoittaa, ja

(29) tällä asetuksella ei rajoiteta asetusten (ETY) N:o 1983/83 tai (ETY) N:o 1984/83 eikä perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdan soveltamisesta erikoistumissopimusten ryhmiin 23 päivänä joulukuuta 1982 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 3604/82 [3] soveltamista eikä oikeutta hakea komissiolta päätöstä yksittäisissä tapauksissa neuvoston asetuksen N:o 17 mukaisesti. Se ei ole esteenä jäsenvaltioiden säännöksille tai hallinnollisille toimenpiteille, joilla ne erityiset olosuhteet huomioon ottaen kieltävät tai julistavat täytäntöönpanokelvottomiksi jotkin rajoittavat velvoitteet, jotka sisältyvät sopimukseen, jota tässä asetuksessa säädetty poikkeus koskee; edellä sanotulla ei kuitenkaan rajoiteta yhteisön oikeuden ensisijaisuutta,

ON ANTANUT TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdan nojalla julistetaan, että perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohta ei tässä asetuksessa säädetyin edellytyksin koske sopimuksia, joiden osapuolina on ainoastaan kaksi yritystä ja joissa sopimuksen osapuoli antaa sitoumuksen siitä, että hän toimittaa yhteismarkkinoiden määrätyllä alueella

— ainoastaan toiselle osapuolelle, tai

— ainoastaan toiselle osapuolelle sekä tietylle määrälle muita jakeluverkkoon kuuluvia yrityksiä

jälleenmyyntiä varten tiettyjä moottoriajoneuvoja, jotka on tarkoitettu julkisilla teillä käytettäviksi ja jotka on varustettu kolmella tai useammalla pyörällä, sekä niiden varaosia.

2 artikla

Perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdan mukaista poikkeusta sovelletaan myös, jos 1 artiklassa tarkoitettu velvoite on yhdistetty tavarantoimittajan velvoitteeseen olla sopimusalueella myymättä sopimustavaroita kuluttajille ja olla tarjoamatta heille sopimustavaroiden huoltopalveluja siellä.

3 artikla

Perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdan mukaista poikkeusta sovelletaan myös, jos 1 artiklassa tarkoitettu velvoite on yhdistetty jakelijan velvoitteeseen:

1. olla ilman tavarantoimittajan suostumusta muuntamatta sopimustavaroita tai vastaavia tavaroita, jollei tällainen muutos perustu kuluttajan kanssa tehtyyn sopimukseen ja koske tiettyä kyseisen kuluttajan ostamaa sopimusvalikoimaan kuuluvaa ajoneuvoa;

2. olla valmistamatta tuotteita, jotka kilpailevat sopimustavaroiden kanssa;

3. olla myymättä sopimustavaroiden kanssa kilpailevia uusia moottoriajoneuvoja sekä sopimustavaroiden jälleenmyyntiin käytettävissä tiloissa olla myymättä muita uusia moottoriajoneuvoja kuin niitä, joita valmistaja on tarjoutunut toimittamaan;

4. olla myymättä sopimustavaroiden kanssa kilpailevia varaosia, jotka eivät laadultaan vastaa sopimustavaroita, sekä olla käyttämättä niitä sopimustavaroiden tai vastaavien tavaroiden korjaukseen ja huoltoon;

5. olla tekemättä muiden kanssa sopimustavaroiden kanssa kilpailevien tavaroiden jälleenmyyntiä tai huoltopalveluja koskevia sopimuksia;

6. olla ilman tavarantoimittajan suostumusta tekemättä sopimusalueella toimivien yritysten kanssa sopimustavaroiden tai vastaavien tavaroiden jälleenmyyntiä tai huoltopalveluja koskevia sopimuksia sekä olla muuttamatta tai irtisanomatta tällaisia sopimuksia;

7. määrätä yrityksille, joiden kanssa jakelija tekee sopimuksia 6 alakohdan mukaisesti, jakelijan suhteessaan tavarantoimittajaan hyväksymiä velvoitteita vastaavat velvoitteet, jotka kuuluvat 1—4 artiklan soveltamisalaan ja jotka eivät ole ristiriidassa 5 ja 6 artiklan kanssa;

8. olla sopimusalueen ulkopuolella:

   a) pitämättä sivuliikkeitä tai jakeluvarastoja sopimustavaroiden tai vastaavien tavaroiden jälleenmyyntiä varten;

   b) hankkimatta asiakkaita sopimustavaroille tai vastaaville tavaroille;

9. olla antamatta sivullisten tehtäväksi sopimustavaroiden tai vastaavien tavaroiden jälleenmyyntiä tai huoltopalvelujen järjestämistä sopimusalueen ulkopuolella;

10. toimittaa jälleenmyyjälle:

    a) sopimustavaroita tai vastaavia tavaroita ainoastaan, jos jälleenmyyjä on jakeluverkkoon kuuluva yritys; tai

    b) sopimusvalikoimaan kuuluvia varaosia ainoastaan jälleenmyyjän suorittamaa moottoriajoneuvon korjausta tai huoltoa varten;

11. myydä sopimusvalikoimaan kuuluvia moottoriajoneuvoja tai vastaavia tuotteita välittäjän palveluksia käyttäville kuluttajille ainoastaan, jos kyseisellä välittäjällä on etukäteen annettu valtakirja tietyn ajoneuvon ostamiseen sekä mahdollisesti sen toimituksen hyväksymiseen kuluttajan puolesta;

12. noudattaa 1 ja 6—11 alakohdassa tarkoitettuja velvoitteita enintään yhden vuoden ajan sopimuksen lakkaamisen jälkeen.

[3] EYVL N:o L 376, 31.12.1982, s. 33

4 artikla

1. Mitä 1, 2 ja 3 artiklassa säädetään, sovelletaan sen estämättä, että jakelijalla olisi velvoite:

1) noudattaa jälleenmyynnin ja huoltopalvelun järjestämisessä vähimmäisvaatimuksia, jotka koskevat erityisesti:

   a) liiketilojen ja huoltopalvelussa käytettävien teknisten laitteistojen varustusta;

   b) henkilökunnan erikoistumis- ja teknistä koulutusta;

   c) mainontaa;

   d) sopimustavaroiden tai vastaavien tavaroiden noutamista, varastointia ja asiakkaille luovutusta sekä niihin liittyvää huoltopalvelua;

   e) sopimustavaroiden tai vastaavien tavaroiden korjausta ja huoltoa, erityisesti kun on kyse moottoriajoneuvojen turvallisesta ja luotettavasta toiminnasta;

2) tilata sopimustuotteet tavarantoimittajalta ainoastaan määrättyinä ajankohtina tai noudattaen määrättyjä ajanjaksoja, jollei tilauspäivämäärien välinen aika ole enemmän kuin kolme kuukautta;

3) tehdä parhaansa myydäkseen tiettynä ajanjaksona sopimusalueella osapuolten välisessä sopimuksessa määrätyn vähimmäismäärän sopimustavaroita tai, jos tällaista sopimusta ei ole, tavarantoimittajan jakelijan arvioitujen myyntimahdollisuuksien perusteella määräämän vähimmäismäärän;

4) pitää varastossa osapuolten välisessä sopimuksessa mahdollisesti määrätty määrä sopimustavaroita tai, jos tällaista sopimusta ei ole, tavarantoimittajan määräämä määrä, joka perustuu jakelijan arvioituihin myyntimahdollisuuksiin sopimusalueella tiettynä ajanjaksona;

5) pitää osapuolten välisessä sopimuksessa mahdollisesti määrätyllä tavalla sopimusvalikoimaan kuuluvia esittelyajoneuvoja tai tietty määrä niitä taikka, jos tällaista sopimusta ei ole, pitää niitä tavarantoimittajan sellaisten määräysten mukaisesti, jotka perustuvat jakelijan arvioituihin myyntimahdollisuuksiin sopimusalueella tiettynä ajanjaksona;

6) suorittaa sopimustavaroiden tai vastaavien tavaroiden takuukorjaukset, ilmaishuollot ja ajoneuvon takaisintoimituspyyntöön perustuvat työt;

7) käyttää ainoastaan sopimusvalikoimaan kuuluvia varaosia tai vastaavia tuotteita sopimustavaroiden tai vastaavien tavaroiden takuukorjauksien, ilmaishuoltojen ja ajoneuvon takaisintoimituspyyntöön perustuvien töiden suorittamisessa;

8) ilmoittaa asiakkaalle yleisluontoisesti, voidaanko muualta peräisin olevia varaosia käyttää sopimustavaroiden tai vastaavien tavaroiden korjauksessa ja huollossa;

9) ilmoittaa asiakkaille aina, kun muualta peräisin olevia varaosia on käytetty sellaisten sopimustavaroiden tai vastaavien tavaroiden korjauksessa ja huollossa, joille on saatavissa myös sopimusvalikoimaan kuuluvia varaosia tai valmistajan merkillä varustettuja vastaavia tavaroita.

2. Perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdan mukaista poikkeusta sovelletaan myös, jos 1 artiklassa tarkoitettu velvoite on yhdistetty 1 kohdassa mainittuihin velvoitteisiin ja kyseiset velvoitteet kuuluisivat yksittäisissä tapauksissa 85 artiklan 1 kohdassa määrätyn kiellon soveltamisalaan.

5 artikla

1. Mitä 1, 2, ja 3 artiklassa sekä 4 artiklan 2 kohdassa säädetään, sovelletaan, jos:

1) jakelija sitoutuu

   a) sellaisten sopimusvalikoimaan kuuluvien tai niitä vastaavien moottoriajoneuvojen osalta, jotka yhteismarkkinoilla on toimittanut jakeluverkkoon kuuluva muu yritys, täyttämään takuut sekä suorittamaan ilmaishuollot ja takaisintoimituspyyntöön perustuvat työt jakelijan 4 artiklan 1 kohdan 6 alakohdan mukaisia velvoitteita vastaavasti, mutta ei kuitenkaan laajemmin kuin kyseinen jakeluverkkoon kuuluva yritys olisi velvoitettu tekemään tai kun valmistaja on tällaisten moottoriajoneuvojen toimituksen yhteydessä hyväksynyt;

   b) velvoittamaan sellaiset sopimusalueella toimivat yritykset, joiden kanssa jakelija on tehnyt jälleenmyyntiä ja huoltopalveluja koskevia 3 artiklan 6 alakohdassa tarkoitettuja sopimuksia, täyttämään takuut sekä suorittamaan ilmaishuollot ja takaisintoimituspyyntöön perustuvat työt ainakin jakelijan omia velvoitteita vastaavasti;

2) tavarantoimittaja

   a) ei ilman asiallisia perusteita kieltäydy suostumasta 3 artiklan 6 alakohdassa tarkoitettujen alisopimusten tekemiseen, muuttamiseen tai irtisanomiseen;

   b) ei sovella 4 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuihin jakelijan velvoitteisiin vähimmäisvaatimuksia tai arviointiperusteita siten, että jakelijaa syrjitään ilman asiallisia perusteita tai kohdellaan kohtuuttomasti;

   c) soveltaessaan jakelijan tavarantoimittajalta ja sidossuhteessa olevilta yrityksiltä hankkimien tavaroiden kokonaismäärän tai -arvon laskentamenetelmää erittelee alennusten laskemiseksi tietyltä ajanjaksolta ainakin seuraavat toimitukset:

      — sopimusvalikoimaan kuuluvat moottoriajoneuvot,

      — sopimusvalikoimaan kuuluvat varaosat, joiden toimitusten osalta jakelija on sidoksissa jakeluverkkoon kuuluviin yrityksiin, ja

      — muut tuotteet;

d) toimittaa myös jakelijalle tämän ja yhteismarkkinoilta olevan kuluttajan välisen kauppasopimuksen täyttämistä varten minkä tahansa henkilöauton, joka vastaa sopimusvalikoimaan kuuluvaa mallia, ja jota valmistaja markkinoi tai jota markkinoidaan valmistajan suostumuksella siinä jäsenvaltiossa, jossa kyseinen ajoneuvo on määrä rekisteröidä.

2. Siltä osin kuin jakelija on hyväksynyt 5 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja velvoitteita jälleenmyynnin ja huoltopalvelujen rakenteiden parantamiseksi, edellä 3 artiklan 3 ja 5 alakohdassa säädetty poikkeus koskee velvoitetta olla myymättä muita uusia moottoriajoneuvoja kuin niitä, jotka kuuluvat sopimusvalikoimaan, tai olla tekemättä tällaisista ajoneuvoista jälleenmyyntiä ja huoltopalveluja koskevia sopimuksia, jos

1) osapuolet

a) sopivat, että tavarantoimittaja vapauttaa jakelijan 3 artiklan 3 ja 5 alakohdassa tarkoitetuista velvoitteista, kun jakelija osoittaa, että siihen on asiallisesti pätevät perusteet;

b) sopivat, että tavarantoimittaja pidättää itsellään oikeuden tehdä sopimustavaroiden osalta jälleenmyyntiä ja huoltopalveluja koskevia sopimuksia määrättyjen sopimusalueella toimivien muiden yritysten kanssa tai muuttaa sopimusaluetta ainoastaan silloin, kun tavarantoimittaja näyttää, että siihen on asiallisesti pätevät perusteet;

2) sopimus tehdään ainakin neljäksi vuodeksi, tai, kun sopimus tehdään määräämättömäksi ajaksi, sen säännöllinen irtisanomisaika on molemmille osapuolille ainakin vuosi, lukuun ottamatta tapauksia, joissa

— tavarantoimittajan on lain mukaan tai erityisen sopimuksen perusteella maksettava aiheellinen korvaus sopimuksen irtisanomisesta tai

— jakelija on uusi jäsen jakeluverkossa ja hän sopii ensimmäistä kertaa sopimuskaudesta tai sopimuksen säännöllisestä irtisanomisajasta;

3) kumpikin osapuoli sitoutuu ainakin kuusi kuukautta ennen sopimuskauden päättymistä ilmoittamaan toiselle osapuolelle aikeestaan olla uudistamatta määrätyksi ajaksi tehtyä sopimusta.

3. Osapuoli voi vedota erityisiin, tässä artiklassa tarkoitettuihin asiallisiin perusteisiin, jotka on täsmennetty yksityiskohtaisesti sopimuksessa, vain jos niitä sovelletaan ilman syrjintää vastaavissa tilanteissa oleviin jakeluverkkoon kuuluviin yrityksiin.

4. Tässä artiklassa säädetyt poikkeuksen edellytykset eivät rajoita osapuolten oikeutta irtisanoa sopimus, jos siihen on peruste.

6 artikla

Mitä 1, 2 ja 3 artiklassa sekä 4 artiklan 2 kohdassa säädetään, ei sovelleta, jos:

1. sopimuksen molemmat osapuolet tai niihin sidossuhteessa olevat yritykset ovat moottoriajoneuvojen valmistajia;

2. valmistaja, tavarantoimittaja tai jakelujärjestelmään kuuluva muu yritys velvoittaa jakelijan olemaan myymättä sopimustavaroita tai vastaavia tavaroita alle määrättyjen hintojen tai alentamatta määrättyjä alennusperusteita suurempia alennuksia; taikka

3. osapuolet kolmella tai useammalla pyörällä varustettujen moottoriajoneuvojen tai niiden varaosien osalta tekevät sellaisen sopimuksen tai ryhtyvät sellaiseen yhdenmukaistettuun menettelytapaan, jota asetuksessa (ETY) N:o 1983/83 tai (ETY) N:o 1984/83 säädetty poikkeus perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohdassa määrätystä kiellosta koskee laajemmin kuin tässä asetuksessa säädetään.

7 artikla

1. Sopimuksiin, jotka ovat olleet olemassa 13 päivänä maaliskuuta 1962 ja jotka on ilmoitettu komissiolle 1 päivään helmikuuta 1963 mennessä, sekä sellaisiin sopimuksiin, joita asetuksen N:o 17 4 artiklan 2 kohdan 1 alakohta koskee, siitä riippumatta, onko ne ilmoitettu, sovelletaan tämän asetuksen julistusta, ettei 85 artiklan 1 kohtaa sovelleta, taannehtivasti siitä ajankohdasta, josta alkaen tämän asetuksen soveltamisen edellytykset täyttyvät.

2. Sellaisten muiden sopimusten osalta, jotka on ilmoitettu ennen tämän asetuksen voimaantuloa, sovelletaan tällä asetuksella säädettyä ilmoitusta, ettei 85 artiklan 1 kohtaa sovelleta, taannehtivasti siitä ajankohdasta, josta alkaen tämän asetuksen soveltamisen edellytykset täyttyivät, taikka ilmoituspäivästä, jos se on myöhempi.

8 artikla

Jos sopimuksia, jotka ovat olleet olemassa 13 päivänä maaliskuuta 1962 ja jotka on ilmoitettu komissiolle 1 päivään helmikuuta 1963 mennessä, tai sopimuksia, jotka kuuluvat asetuksen N:o 17 4 artiklan 2 kohdan 1 alakohdan soveltamisalaan ja jotka on ilmoitettu komissiolle 1 päivään tammikuuta 1967 mennessä, muutetaan 1 päivään lokakuuta 1985 mennessä siten, että tämän asetuksen soveltamisen edellytykset täyttyvät, ja tällaisesta muutoksesta annetaan tieto komissiolle 31 päivään joulukuuta 1985 mennessä, perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohdassa määrättyä kieltoa ei sovelleta muutosta edeltävään ajanjaksoon. Muutoksia koskevan tiedonannon vaikutukset alkavat päivästä, jona komissio on ottanut sen vastaan. Jos tiedonanto lähetetään kirjattuna kirjeenä, aika lasketaan postituspaikan postileiman päivästä.

9 artikla

1. Edellä 7 ja 8 artiklaa sovelletaan perustamissopimuksen 85 artiklassa tarkoitettuihin sopimuksiin Yhdistyneen kuningaskunnan, Irlannin ja Tanskan yhteisöihin liittymisen vuoksi, kuitenkin siten, että määräpäivänä on 13 päivän maaliskuuta 1962 sijasta 1 päivä tammikuuta 1973 sekä 1 päivän helmikuuta 1963 ja 1 päivän tammikuuta 1967 sijasta 1 päivä heinäkuuta 1973.

2. Edellä 7 ja 8 artiklaa sovelletaan perustamissopimuksen 85 artiklassa tarkoitettuihin sopimuksiin Kreikan yhteisöihin liittymisen vuoksi; kuitenkin siten, että määräpäivänä on 13 päivän maaliskuuta 1962 sijasta 1 päivä tammikuuta 1981 sekä 1 päivän helmikuuta 1963 ja 1 päivän tammikuuta 1967 sijasta 1 päivä heinäkuuta 1981.

10 artikla

Komissio voi asetuksen N:o 19/65/ETY 7 artiklan mukaisesti evätä tämän asetuksen soveltamisesta aiheutuvan edun, jos se toteaa, että jossakin erityisessä tapauksessa sopimuksella, jonka osalta on tehty poikkeus tällä asetuksella, on kuitenkin tiettyjä vaikutuksia, jotka ovat ristiriidassa perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdassa määrättyjen edellytysten kanssa, ja erityisesti:

1. jos sopimustavarat tai vastaavat tavarat eivät yhteismarkkinoilla tai niiden merkittävällä osalla ole alttiina tuotteista, joita käyttäjät pitävät ominaisuuksiltaan, hinnnaltaan ja käyttötarkoitukseltaan samanlaisina, johtuvalle tehokkaalle kilpailulle;

2. jos valmistaja tai jakeluverkkoon kuuluva yritys jatkuvasti tai järjestelmällisesti sellaisia keinoja käyttäen, joita tässä asetuksessa säädetty poikkeus ei koske, vaikeuttaa kuluttajien tai muiden jakelujärjestelmään kuuluvien yritysten mahdollisuuksia hankkia sopimustavaroita tai vastaavia tavaroita taikka kyseisten tavaroiden huoltopalveluja yhteismarkkinoilla;

3. jos sopimustavaroihin tai vastaaviin tavaroihin eri jäsenvaltioissa sovellettavat hinnat ja toimitusehdot poikkeavat merkittävästi toisistaan pitkähkön ajanjakson aikana, ja tällaiset merkittävät erot johtuvat pääasiassa velvoitteista, joita tässä asetuksessa säädetty poikkeus koskee;

4. jos sopimuksiin, jotka koskevat sopimusvalikoimaan kuuluvaa mallia vastaavien henkilöautojen toimittamista jakelijalle, sisältyviä hintoja tai ehtoja, joita ei voida perustella asiallisesti, sovelletaan yhteismarkkinoiden jakamiseksi tai jos se on niiden soveltamisen seurauksena.

11 artikla

Tämän asetuken säännöksiä sovelletaan myös siltä osin kuin 1—4 artiklassa tarkoitetut velvoitteet koskevat sopimuksen osapuoleen sidossuhteessa olevia yrityksiä.

12 artikla

Tämän asetuksen säännökset koskevat soveltuvin osin 1—4 artiklassa tarkoitettuja yhdenmukaistettuja menettelytapoja.

13 artikla

Tässä asetuksessa seuraavilla ilmaisuilla tarkoitetaan seuraavaa:

1. 'Jälleenmyyntiä ja huoltopalveluja koskevat sopimukset' ovat kahden yrityksen välisiä määrätyksi tai määräämättömäksi ajaksi tehtyjä kehyssopimuksia, joissa tavaroita toimittava osapuoli antaa toisen osapuolen tehtäväksi kyseisten tavaroiden jälleenmyynnin ja huoltopalvelut.

2. 'Osapuolia' ovat 1 artiklan tarkoitetun sopimuksen osapuolet: 'tavarantoimittaja' on yritys, joka toimittaa sopimustavarat, ja 'jakelija' on yritys, jonka tehtäväksi tavarantoimittaja on antanut sopimustavaroiden jälleenmyynnin ja huoltopalvelut.

3. 'Sopimusalue' on yhteismarkkinoiden määrätty alue, jota 1 artiklassa tarkoitettu yksinomainen toimitusvelvoite koskee.

4. 'Sopimustavaroita' ovat 1 artiklassa tarkoitetun sopimuksen kohteena olevat moottoriajoneuvot, jotka on tarkoitettu käytettäviksi yleisillä teillä ja jotka on varustettu kolmella tai useammalla pyörällä, sekä niiden varaosat.

5. 'Sopimusvalikoima' tarkoittaa kaikkia sopimustavaroita yhdessä.

6. 'Varaosat' ovat osia, jotka asennetaan moottoriajoneuvoon korvaamaan kyseisen ajoneuvon osia. Ne erotetaan muista osista tai tarvikkeista alan tavanmukaisen käytännön mukaisesti.

7. 'Valmistaja' on yritys,
   a) joka valmistaa tai valmistuttaa sopimusvalikoimaan kuuluvat ajoneuvot tai
   b) on sidossuhteessa a alakohdassa tarkoitettuun yritykseen

8. 'Sidossuhteessa olevat yritykset' ovat:
   a) yrityksiä, joista yhdellä yrityksellä suoraan tai välillisesti on
      — enemmän kuin puolet toisen yrityksen pääomasta tai liikevaroista;
      — mahdollisuus käyttää yli puolta toisen yrityksen äänimäärästä;
      — mahdollisuus asettaa enemmän kuin puolet toisen yrityksen hallintoneuvoston, hallituksen tai sitä lain mukaan edustavien toimielinten jäsenistä; taikka
      — oikeus johtaa toisen yrityksen liiketoimintaa;
   b) yrityksiä, joissa kolmas yritys voi suoraan tai välillisesti käyttää a alakohdassa lueteltuja oikeuksia tai mahdollisuuksia.

9. 'Jakeluverkkoon kuuluvia yrityksiä' ovat sopimuksen osapuolten lisäksi valmistaja ja yritykset, joiden tehtäväksi valmistaja on antanut tai joiden tehtäväksi on valmistajan suostumuksella annettu sopimustavaroiden jälleenmyynti ja huoltopalvelut.

10. 'Sopimusvalikoimaan kuuluvaa mallia vastaava henkilöauto' on henkilöauto

    — jonka valmistaja on valmistanut tai koonnut sarjassa ja

    — joka on korimallin, voimansiirron, alustan ja moottorin osalta samanlainen kuin sopimusvalikoimaan kuuluva henkilöauto.

11. 'Vastaavat tavarat', 'vastaavat moottoriajoneuvot' ja 'vastaavat osat' ovat laadultaan samankaltaisia kuin sopimusvalikoimaan kuuluvat tavarat, ajoneuvot ja osat, niitä jakelee valmistaja tai niitä jaellaan tämän suostumuksella ja ne ovat jakelujärjestelmään kuuluvan yrityksen kanssa tehdyn jälleenmyyntiä ja huoltopalveluja koskevan sopimuksen kohteena.

12. 'Jaella' ja 'myydä' sisältävät myös muut tarjoamisen muodot, kuten leasing-toiminnan.

14 artikla

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1985.

Sitä sovelletaan 30 päivään kesäkuuta 1995 asti.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä 12 päivänä joulukuuta 1984.

Komission puolesta
Frans ANDRIESSEN
Komission jäsen